Vētra kā pārbaudījums gatavībai krīzes situācijām

Augusta nogalē Cēsu novadu skārusī spēcīgā vētra bija nopietns pārbaudījums gan valsts un pašvaldības dienestiem, gan infrastruktūrai un iedzīvotāju gatavībai. Lai arī novadā uzreiz netika konstatēti smagi postījumi kritiskajai infrastruktūrai, ēkām vai cilvēkiem, vētras sekas bija jūtamas visā novada teritorijā – simtiem kritušu koku un zaru, bloķēti ceļi, lokāli applūdumi, kā arī vietām ilgstoši elektroapgādes un mobilo sakaru traucējumi.

Vienlaikus šī bija iespēja praksē pārbaudīt Cēsu novada civilās aizsardzības sistēmu. Jau svētdienas agrā rītā darbu sāka Cēsu novada Civilās aizsardzības komisija, kas turpmākajās dienās regulāri apkopoja informāciju no visas novada teritorijas, vērtēja situācijas attīstību un koordinēja nepieciešamo rīcību.

Vienota situācijas aina visā novadā

Viens no būtiskākajiem uzdevumiem pirmajās stundās pēc vētras bija pēc iespējas ātrāk iegūt kopainu par situāciju visā plašajā Cēsu novada teritorijā.

Civilās aizsardzības komisijā tika apkopota informācija no apvienību pārvaldēm, pašvaldības dienestiem, VUGD, AS “Sadales tīkls”, VSIA “Latvijas Valsts ceļi”, komunālo

pakalpojumu sniedzējiem un citiem iesaistītajiem. Tas ļāva regulāri novērtēt situāciju - kuri ceļi ir bloķēti, kur radušies elektroapgādes vai sakaru traucējumi, vai darbojas veikali un degvielas uzpildes stacijas, vai ir apdraudēta kritiskā infrastruktūra un kur nepieciešama steidzamākā palīdzība. Gatavību nepieciešamības gadījumā sniegt atbalstu apliecināja arī mūsu ciešs sadarbības partneris - Zemessardzes 27. kājnieku bataljons. Tomēr šajā reizē atbildīgie dienesti ar situācijas pārvaldību un nepieciešamo darbu veikšanu veiksmīgi tika galā pašu spēkiem.

Civilās aizsardzības komisijā tika apkopota informācija no apvienību pārvaldēm, pašvaldības dienestiem, VUGD, AS “Sadales Tīkls”, VSIA “Latvijas valsts ceļi”, komunālo pakalpojumu sniedzējiem un citiem iesaistītajiem. Tas ļāva regulāri novērtēt situāciju – kuri ceļi ir bloķēti, kur radušies elektroapgādes vai sakaru traucējumi, vai darbojas veikali un degvielas uzpildes stacijas, vai ir apdraudēta kritiskā infrastruktūra un kur nepieciešama steidzamākā palīdzība.

Būtiski, ka vētras laikā novadā netika konstatēti smagi postījumi kritiskajai infrastruktūrai un nebija ziņu par smagi cietušiem cilvēkiem. Tomēr atsevišķās vietās situācija bija sarežģīta un tās novēršanai bija nepieciešams ilgāks laiks.

Īpaši tas attiecās uz elektroapgādi. Vietām vētra bija bojājusi ne tikai elektrolīniju vadus, bet arī sadales iekārtas un transformatorus. Tas nozīmēja, ka elektroapgādi nebija iespējams atjaunot, vienkārši novācot uz līnijas nokritušu koku. AS “Sadales tīkls” brigādes strādāja dienu un nakti, pakāpeniski novēršot bojājumus. Atsevišķās novada vietās ilgāk saglabājās arī mobilo sakaru traucējumi.

Vienlaikus pašvaldības dienesti, apvienību pārvaldes, VUGD, komunālo pakalpojumu sniedzēji novāca kritušos kokus, atbrīvoja ceļus, atjaunoja ūdens novadi lokāli applūdušās teritorijās.

Krīze parāda ne tikai stiprās, bet arī vājās vietas

Civilās aizsardzības uzdevums nav tikai reaģēt uz konkrētu notikumu. Tikpat svarīgi pēc krīzes izvērtēt, kas darbojās labi un kas nākamajā reizē jādara citādi.

Aizvadītā vētra Cēsu novadam devusi vairākas ļoti praktiskas atziņas. Viena no būtiskākajām ir nepieciešamība paātrināt noturības punktu izveidi novada teritorijā. Ilgstoša elektroapgādes vai mobilo sakaru pārtraukuma gadījumā iedzīvotājiem nepieciešamas vietas, kur iespējams saņemt aktuālo informāciju un pašvaldības atbalstu, uzlādēt saziņas ierīces un vajadzības gadījumā saņemt citus pamatpakalpojumus.

Vētra apliecināja arī nepieciešamību stiprināt pašvaldības un tās iestāžu tehnisko nodrošinājumu darbam apstākļos, kad ierastā infrastruktūra nav pieejama. Tas nozīmē gan rezerves elektroapgādes risinājumus, gan sakaru līdzekļus, gan tehniku un aprīkojumu, kas nepieciešams operatīvai seku novēršanai. Pēc pieredzētā tiks izvērtēts, kāds papildu tehniskais nodrošinājums pašvaldībai nepieciešams un kur tam

jābūt izvietotam.

Trešā būtiskā atziņa saistīta ar komunikāciju. Plašā novadā krīzes situācija dažādās teritorijās var būt ļoti atšķirīga – kamēr vienā vietā ikdiena jau gandrīz atgriezusies ierastajā ritmā, citviet vēl var nebūt elektrības, sakaru vai brīvi izbraucamu ceļu. Tādēļ līdztekus novada mēroga informācijai nepieciešams attīstīt vēl tiešāku un teritoriālāku saziņu ar iedzīvotājiem, lai konkrētās teritorijas iedzīvotāji pēc iespējas ātrāk saņemtu tieši viņiem būtisko informāciju.

Tāpat jāpilnveido informācijas aprite starp pašvaldību, valsts dienestiem, infrastruktūras uzturētājiem un pakalpojumu sniedzējiem. Krīzes situācijā lēmumu kvalitāti lielā mērā nosaka tas, cik ātri iespējams iegūt precīzu informāciju no visas novada teritorijas un izveidot vienotu situācijas ainu.

Šīs un citas vētras laikā gūtās atziņas tiks izmantotas, pilnveidojot Cēsu novada civilās aizsardzības sistēmu un gatavību nākamajām iespējamajām krīzes situācijām.

Gatavība sākas arī katrā mājsaimniecībā

Vienlaikus aizvadītā vētra atgādina, ka nevienā krīzes situācijā visu nevar paveikt tikai valsts un pašvaldības dienesti. Pirmajās stundās pēc plaša mēroga notikuma resursi vienmēr vispirms tiek novirzīti tur, kur pastāv lielākais
apdraudējums cilvēkiem un kritiskajai infrastruktūrai.

Svarīga loma krīzes situācijās ir arī savlaicīgai informācijai un gatavībai tai sekot. LVĢMC un VUGD brīdinājumi par vētras tuvošanos un nepieciešamību sagatavoties tika izplatīti laikus, tomēr notikušais parādīja, ka ne visi šos brīdinājumus uztvēra pietiekami nopietni. Savlaicīga sagatavošanās, balstoties uz atbildīgo dienestu sniegto informāciju, var būtiski mazināt iespējamos riskus un palīdzēt labāk sagatavoties krīzes situācijām.

Ja vētras seku novēršanā nepieciešama pašvaldības iesaiste, par to joprojām iespējams ziņot Pašvaldības policijai, zvanot uz vienoto tālruņa numuru 8911 vai mobilajā lietotnē "Cēsu novads". Ja kādā vietā joprojām ir elektroapgādes traucējumi vai pamanīti elektrotīkla bojājumi, par tiem jāziņo, izmantojot AS "Sadales tīkls" bojājumu pieteikšanas rīku.

Paldies par darbu, pacietību un savstarpējo palīdzību!

Vētras seku novēršanā iesaistījās ļoti daudzi cilvēku. Cēsu novada pašvaldība pateicas VUGD, apvienību pārvaldēm un pašvaldības dienestiem, komunālo pakalpojumu sniedzējiem, AS "Sadales tīkls" brigādēm un visiem pārējiem, kuri dienu un nakti strādāja, lai atbrīvotu ceļus, novērstu apdraudējumus un atjaunotu pakalpojumus.